

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “บทบาทผู้นำชุมชนในการจัดการปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และรูปแบบความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัว บทบาทของผู้นำในการจัดการปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัว และทัศนะของผู้นำชุมชนต่อแนวทางในการจัดการปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัว โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชนทั้งผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 220 ชุด สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสรุปผลการศึกษาดังนี้

ตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 44-52 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพการสมรสเป็นที่สมรสแล้ว รายได้ต่อเดือนประมาณ 5,001-10,000 บาท อาชีพหลักเป็นผู้นำชุมชน / หมู่บ้าน มีตำแหน่งงานที่รับผิดชอบในชุมชนเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สถานการณ์และรูปแบบความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวเรียงตามลำดับคือ การทอดทิ้งผู้สูงอายุ ด้านการละเมิดทางจิตใจ ด้านการทำร้ายตนเอง ด้านความรุนแรงทางวัตถุ ด้านการรุกรานสิทธิของผู้สูงอายุ ด้านการละเมิดทางร่างกาย ส่วนบทบาทผู้นำชุมชนในการจัดการปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวนั้น กลุ่มตัวอย่างมีบทบาทในด้านการป้องกันมากที่สุด รองลงมา คือ บทบาทในการแก้ไข และบทบาทในการพัฒนา ส่วนทัศนะของผู้นำชุมชนต่อแนวทางในการจัดการปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะต่อการปฏิบัติการและการให้ความช่วยเหลือมากที่สุด รองลงมาคือ การวางแผนและการแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือ และการประเมินสภาวะปัญหา

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา รัฐบาลควรมีนโยบายด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุแก่ผู้นำชุมชน สมาชิกในชุมชน และครอบครัวผู้สูงอายุ รวมทั้งเทคนิคในการปฏิบัติเพื่อให้ผู้นำชุมชนสามารถบริหารจัดการปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้นำชุมชนควรตระหนักว่าปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวเป็นปัญหาสังคม ซึ่งผู้นำชุมชนควรจะมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการเรียนรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุภายในชุมชน และการประสานความร่วมมือทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน ตลอดจนควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการช่วยเหลือผู้สูงอายุ เพื่อให้การดำเนินการในการแก้ไขปัญหความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวเกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด